

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยวิกฤตที่ผ่านการอบรม หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต

สิริอร ช้อย่น พย.ม.*, วิชา สุนทรวัฒน์ พย.ม.*, เบนจวรรณ กิจวรรดิ ส.ม.*, จุฑารัตน์ ลมอ่อน ส.ม.*, กาสินี โกอินทร์ ปส.ก.*

บทคัดย่อ

ความเป็นมา : การเจ็บป่วยวิกฤตเป็นภาวะที่มีความรุนแรง มีความเสี่ยงสูงและคุกคามต่อชีวิต จำเป็นต้องได้รับการดูแลจากพยาบาลที่มีสมรรถนะในการดูแลผู้ป่วยวิกฤต ความรู้และทักษะจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยวิกฤตให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยวิกฤตที่ปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยวิกฤตหลังผ่านการอบรม หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต 4 เดือน

วิธีการศึกษา : เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เก็บข้อมูลจากพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยวิกฤตจำนวน 60 คน ประเมินสมรรถนะตนเองและหัวหน้างานเป็นผู้ประเมิน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสร้างจากกรอบแนวคิดสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของสภาการพยาบาล 8 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนประเมินสมรรถนะตนเองและหัวหน้างานประเมินโดยใช้ Independent T- test

ผลการศึกษา : สมรรถนะเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีสมรรถนะระดับมากที่สุด คือ ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมาย และด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพส่วนสมรรถนะด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือสมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย และสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ จากการเปรียบเทียบคะแนนประเมินสมรรถนะตนเองและหัวหน้างานประเมินในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ($p>0.05$)

สรุปและข้อเสนอแนะ : การศึกษาครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะที่เหมาะสมสำหรับพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยวิกฤตต่อไป

คำสำคัญ : สมรรถนะพยาบาล การพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต

*วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี อุตรธานี

ติดต่อเกี่ยวกับบทความ : สิริอร ช้อย่น E-mail : siriornk@gmail.com

วันที่รับเรื่อง : 14 พฤษภาคม 2563 วันที่ส่งแก้ไข : 29 กรกฎาคม 2563 วันที่ตีพิมพ์ : 16 สิงหาคม 2563

THE CRITICAL CARE COMPETENCIES OF REGISTERED NURSES AFTER FINISHING SHORT COURSE TRAINING IN CRITICAL CARE NURSING

Siriorn Khoyun M.N.S.*, Watjana Sukontawat M.N.S.*, Benjawan Kitkhuandee M.P.H.*, Jutharat Loomon M.P.H.*, Pasinee Thoin Ph.D.*

ABSTRACT

BACKGROUND : Critical illness is a serious, high risk and life-threatening condition, which requires special care from nurses who have a competency in critically ill patient care. Knowledge and skills in patient care is needed to plan for developing nursing competencies to increase the ability for more efficient work.

OBJECTIVE : The purpose of this research was to determine the registered nurses' competencies in caring for critically ill patients in critical care units after they finished a four-month critical care short course training.

METHODS : This study was a descriptive research. The participants were 60 registered nurses who provided nursing care for critically ill patients. The participant rated self-competencies and the participants' supervisors also rated them according to critically ill patient care. The research tool was a questionnaire comprising of eight nursing competencies developed by Thailand Nursing and Midwifery Council. Data was analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation. The differences of the competency scores assessed by themselves and supervisors was tested by independent t- test.

RESULTS : The results showed that overall critical care competencies were high level. The highest level of competency were found in the aspect of ethics and law as well as professional competencies. The lowest mean scores were found in the aspect of academic and research, and technology and information competencies. No statistical difference was observed between competencies assessed by participants and their supervisors ($p > 0.05$).

CONCLUSIONS AND DISCUSSIONS : The findings from this research should be used as guidelines to plan for developing nursing competency, which is applicable for the specialty training program to enhance critical care competency in registered nurses.

KEYWORDS : Nursing competencies, Critical Care Nursing

*Boromarajonani College of Nursing Udonthani

Corresponding Author : Siriorn Khoyun E-mail : siriornk@gmail.com

Accepted date : 14 May 2020 Revise date : 29 July 2020 Publish date : 16 August 2020

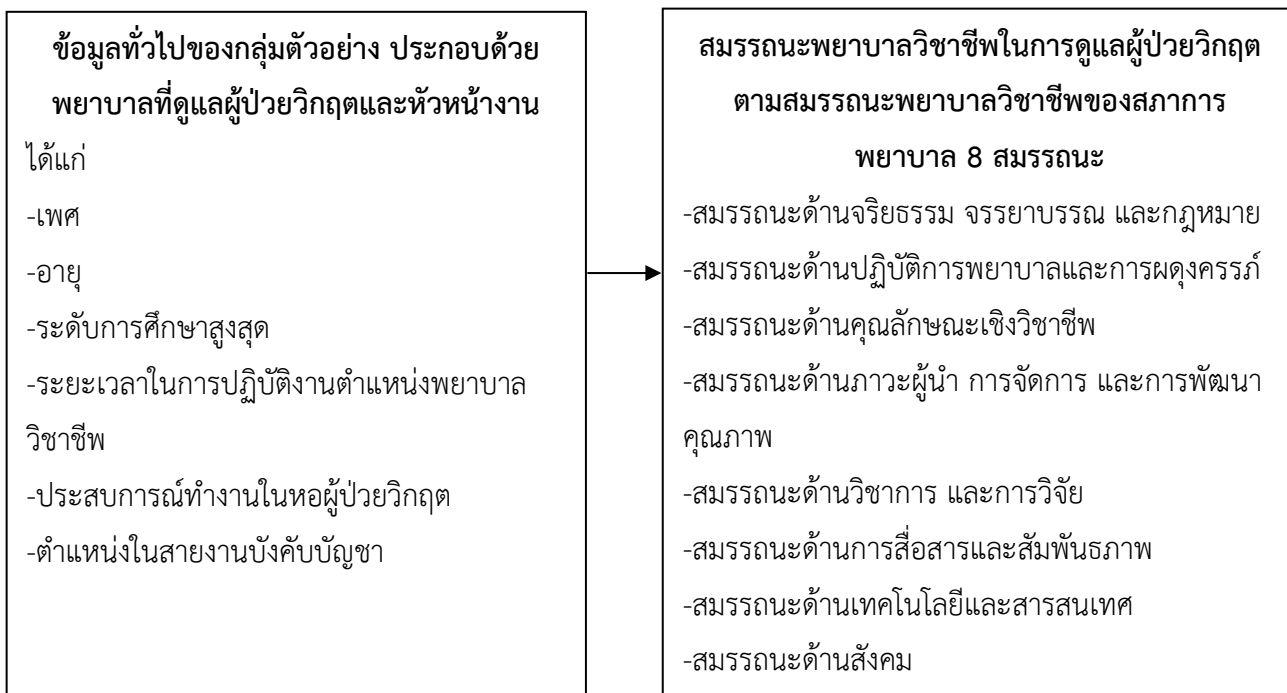
ความเป็นมา

ภาวะเจ็บป่วยวิกฤต เป็นปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นจากการเสื่อมหน้าที่ของอวัยวะที่สำคัญของร่างกายมีผลทำให้เกิดความเจ็บป่วยรุนแรง ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา จำเป็นต้องได้รับการรักษาโดยทีมการรักษาที่มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัย เพื่อให้รอดชีวิตและไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนภายหลังการรักษา¹ ภาวะเจ็บป่วยวิกฤตเป็นการเจ็บป่วยที่คุกคามกับชีวิตของผู้ป่วยซึ่งต้องได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องทันเวลาจากทีมสุขภาพที่มีความรู้ มีทักษะในการประเมินผู้ป่วย วินิจฉัยโรค และการรักษาพยาบาลที่ถูกต้อง หากได้รับการแก้ไขล่าช้าจะนำไปสู่ภาวะแทรกซ้อนความพิการ และอาจรุนแรงจนนำไปสู่การสูญเสียชีวิตได้ ผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับการประเมินอาการ รักษาพยาบาล ทั้งทางด้านร่างกาย จิตสังคม และจิตวิญญาณอย่างใกล้ชิด จากบุคลากรทีมสุขภาพที่มีความรู้ และทักษะซึ่งผ่านการฝึกอบรมเฉพาะทางในการดูแลผู้ป่วยวิกฤต² พยาบาลมีบทบาทสำคัญอย่างมากในทีมสุขภาพที่จะให้การรักษายาบาลผู้ป่วยวิกฤต ต้องใช้เทคโนโลยีและการรักษาที่ซับซ้อน มีความเข้าใจภาวะจิตสังคมของผู้ป่วย ต้องให้การดูแลครอบครัวและญาติของผู้ป่วยในภาวะวิกฤตที่มีความกังวลใจ ร้อนใจ และมีคำถามมากมาย ในขณะที่เทคโนโลยีในการให้การดูแลสุขภาพมีการพัฒนาก้าวหน้าไม่หยุดนิ่ง พยาบาลจึงต้องมีความเข้าใจทั้งในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อให้การดูแลสุขภาพ และมีความเข้าใจในหัวใจความเป็นมนุษย์ของบุคคลเพื่อให้การดูแลพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด³ พยาบาลที่ดูแลต้องมีสมรรถนะในการดูแลผู้ป่วยซึ่งหมายถึงการมีความรู้ความสามารถในแขนงต่าง ๆ ศิลปะการนำศาสตร์มาใช้ใน

การปฏิบัติงานความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งต้องอาศัยทักษะที่มีหลักการและแสดงถึงความสามารถในการปฏิบัติงาน⁴ สมรรถนะที่จำเป็นของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยวิกฤต เช่น การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง การพยาบาลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะช็อค การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับยาความเสี่ยงสูงหลายชนิด และการพยาบาลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องมือทางการแพทย์ที่ซับซ้อน การประเมินสมรรถนะของพยาบาลจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้ทราบว่าพยาบาลมีสมรรถนะในระดับใด มีจุดแข็งและจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้พยาบาลเกิดการพัฒนาศมรรถนะได้อย่างเหมาะสมต่อเนื่องและเป็นการกระตุ้นให้พยาบาลมีความตื่นตัว รับผิดชอบและรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ⁵ ใช้ในการวางแผนกำหนดทรัพยากร และวิธีการพัฒนาศมรรถนะได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว⁶ ทั้งนี้วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครธวัชบุรี ได้จัดอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่วิกฤต ผ่านมาจำนวน 3 รุ่น ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบหลักสูตร และทีมจัดหลักสูตรอบรมเห็นความสำคัญของการติดตามประเมินผลสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ผ่านการอบรมที่ปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยวิกฤต เพื่อจะได้ทราบข้อมูลและข้อเสนอแนะในการวางแผนปรับปรุงหลักสูตรตลอดจนการจัดประสบการณ์ขณะฝึกอบรม เพื่อใช้ในการพัฒนาศมรรถนะพยาบาลวิชาชีพที่ผ่านการอบรมให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต สอดคล้องกับความต้องการตามสมรรถนะพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยในภาวะวิกฤตต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของสภาการพยาบาล พ.ศ.2553⁷ จำนวน 8 สมรรถนะในการประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยวิกฤต (ภาพที่ 1)



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยวิกฤตที่ได้ผ่านการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่วิกฤตจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี และเปรียบเทียบความแตกต่างสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยวิกฤตจากการประเมินตนเองและหัวหน้างานประเมิน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกโดยวิธีเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์คือเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่วิกฤตจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี และปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยวิกฤตในเขตสุขภาพที่ 8 ประกอบด้วย 7 จังหวัด ได้แก่ อุดรธานี สกลนคร นครพนม เลย หนองบัวลำภู หนองคาย และบึงกาฬ จำนวน 60 คน รวบรวมข้อมูลระหว่าง มิถุนายน ถึง กรกฎาคม 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับพยาบาลวิชาชีพประเมินสมรรถนะตนเอง และแบบสอบถามสำหรับหัวหน้างานประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ตามมาตรฐานทางการพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤต ซึ่งผู้วิจัยสร้างเครื่องมือจากกรอบแนวคิด สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของสภาการพยาบาล พ.ศ.2553⁷ 8 สมรรถนะ ได้แก่

- 1.สมรรถนะด้านจริยธรรมจรรยาบรรณ และกฎหมาย
- 2.สมรรถนะด้านปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์
- 3.สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ
- 4.สมรรถนะด้านภาวะผู้นำการจัดการและการพัฒนาคุณภาพ
- 5.สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย
- 6.สมรรถนะด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ
- 7.สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ
- 8.สมรรถนะด้านสังคม

รวมแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 68 ข้อ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต 3 ท่าน และทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างได้แก่พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลอุดรธานี ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตจากสถาบันอื่น ๆ และปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยวิกฤต ประเมินสมรรถนะตนเอง และหัวหน้างานประเมิน จำนวนกลุ่มละ 15 ราย นำมาตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ทั้ง 2 ชุด

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การสถิติเชิงพรรณนา แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลความหมายของคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ คะแนน 4.50-5.00 หมายถึงสมรรถนะมากที่สุด

คะแนน 3.50-4.49 หมายถึงสมรรถนะมาก คะแนน 2.50-3.49 หมายถึงสมรรถนะปานกลาง คะแนน 1.50-2.49 หมายถึงสมรรถนะน้อย คะแนน 1.00-1.49 หมายถึงสมรรถนะน้อยที่สุด และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนประเมินสมรรถนะตนเอง และหัวหน้างานประเมินโดยใช้สถิติ Independent T- test

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลหลังได้รับการพิจารณารับรองการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างจากคณะกรรมการจริยธรรมวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี (IRB BCNU 044/002) และคณะกรรมการจริยธรรมโรงพยาบาลอุดรธานี (เลขที่รับรอง EC ที่ E045/2562) มีการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างรับทราบวัตถุประสงค์ อธิบายขั้นตอนการวิจัย การออกจากการวิจัย วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการรวบรวมข้อมูล รวมทั้งแจ้งให้ทราบถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ ภายหลังจากได้รับคำอธิบายแล้วหากกลุ่มตัวอย่างยินยอมให้ความร่วมมือในการศึกษา จึงทำการรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่าพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 91.66) อายุเฉลี่ย 37 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 56.66) ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี (ร้อยละ 98.33) ประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพเฉลี่ย 13.39 ปี ระยะเวลาทำงานในการดูแลผู้ป่วยวิกฤตเฉลี่ย 10.68 ปี และข้อมูลทั่วไปของหัวหน้างานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 96) อายุเฉลี่ย 49 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ >50 ปี (ร้อยละ 52) ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี (ร้อยละ 60) ประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพเฉลี่ย 23.88 ปี

มีประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ 21-30 ปี (ร้อยละ 56) ตำแหน่งในสายงานบังคับบัญชา เป็นหัวหน้าหอผู้ป่วย (ร้อยละ 88)

2. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยวิกฤตจากการประเมินตนเอง พบว่าสมรรถนะโดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านด้านที่มีสมรรถนะระดับมากที่สุด ได้แก่ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมาย และด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ ส่วนด้านอื่น ๆ มีสมรรถนะระดับมาก (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยวิกฤตจากการประเมินตนเอง ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดและน้อยที่สุดในแต่ละด้าน

สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยวิกฤต จากการประเมินตนเอง	สมรรถนะ		ระดับ
	$\bar{x}$	S.D.	สมรรถนะ
1.สมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย			
1. กล้าปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง และกล้ารับผิดชอบต่อผลของการกระทำนั้น ในการปฏิบัติงาน	4.78	0.41	มากที่สุด
9. มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย และสามารถให้ ข้อมูลได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	4.47	0.55	มาก
รวม	4.62	0.34	มากที่สุด
2.สมรรถนะด้านปฏิบัติการพยาบาล			
10. สามารถช่วยแพทย์ในการเตรียม ผู้ป่วย อุปกรณ์ เวชภัณฑ์ในการทำ หัตถการต่าง ๆ ในภาวะวิกฤตเช่น Intubation, ICD, Central line, Arterial line	4.60	0.54	มากที่สุด
11. สามารถจัดลำดับการช่วยเหลือผู้ป่วยตามความเร่งด่วนได้อย่าง เหมาะสม	4.60	0.54	มากที่สุด
27. สามารถแปลผลคลื่นไฟฟ้าหัวใจที่ผิดปกติ ชับซ้อน และวางแผนการ ดูแลได้	4.13	0.62	มาก
รวม	4.44	0.41	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยวิกฤต จากการประเมินตนเอง	สมรรถนะ $\bar{x}$	S.D.	ระดับ สมรรถนะ
3.สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ			
28. พยายามปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องและแล้วเสร็จตามกำหนดเวลา	4.55	0.50	มากที่สุด
29. มีพฤติกรรมบริการที่ดี โดยแสดงความเต็มใจ ความกระตือรือร้นในการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ	4.55	0.50	มากที่สุด
33. กำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายในการทำงานเพื่อให้ได้ผลงานที่ดี	4.44	0.60	มาก
รวม	4.51	0.43	มากที่สุด
4.สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ การจัดการและการพัฒนาคุณภาพ			
34. สามารถเป็นผู้นำ และสั่งการในการทำงานเป็นทีมได้	4.47	0.55	มาก
43. สามารถพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง (CQI) ในหน่วยงาน	4.15	0.63	มาก
รวม	4.35	0.49	มาก
5.สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย			
44. สามารถ สอน ชี้แนะการให้การพยาบาลในภาวะวิกฤตที่เหมาะสมให้กับพยาบาลในทีมได้	4.39	0.59	มาก
50. สามารถสืบค้นงานวิชาการ งานวิจัย หรือ Best Practice ขององค์กร ภายนอกและนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการในหน่วยงาน	3.78	0.70	มาก
รวม	4.16	0.54	มาก
6.สมรรถนะด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ			
51. สื่อสารกับผู้ป่วยและญาติ ได้เหมาะสมกับอาการ การเจ็บป่วย และวัฒนธรรมของผู้ป่วยและญาติ	4.44	0.55	มาก
52. แจ้งให้ผู้ป่วยและญาติทราบความคืบหน้าการดำเนินการ หรือขั้นตอนต่าง ๆ ที่ให้บริการอยู่	4.44	0.55	มาก
57. กล่าวถึงผู้ร่วมงานในเชิงสร้างสรรค์ และแสดงความเชื่อมั่นของศักยภาพของเพื่อนร่วมทีม ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.31	0.52	มาก
รวม	4.37	0.51	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยวิกฤต จากการประเมินตนเอง	สมรรถนะ $\bar{X}$	S.D.	ระดับ สมรรถนะ
7.สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ			
58. ศึกษาหาความรู้ สนใจเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ เพื่อมาใช้ในการ พัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น	4.26	0.55	มาก
64. มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบสารสนเทศในหน่วยงาน เช่นการจัดเก็บ ข้อมูล พัฒนาฐานข้อมูลทางการพยาบาล ในหน่วยงาน	4.02	0.49	มาก
รวม	4.11	0.44	มาก
8.สมรรถนะด้านสังคม			
65. ให้การดูแลผู้ป่วยภาวะวิกฤตโดย คำนึงถึงปัจจัยที่มีผลกระทบด้าน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมผู้ป่วย	4.44	0.55	มาก
68. วิเคราะห์และประเมินข้อมูลข่าวสารการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อใช้ข้อมูลในการดูแลผู้ป่วยได้	4.31	0.57	มาก
รวม	4.37	0.52	มาก
รวมสมรรถนะทุกด้าน	4.36	0.55	มาก

จากผลการประเมินสมรรถนะตนเองของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยวิกฤต ด้านที่มีสมรรถนะมากที่สุดคือด้านจริยธรรมจรรยาบรรณ และกฎหมาย ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.34) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือกฏปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องและกล้ารับผิดชอบต่อผลของการกระทำนั้นในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.78$, S.D.=0.41) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือสามารถสืบค้นงานวิชาการงานวิจัยหรือ Best Practice ขององค์กรภายนอกและนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการในหน่วยงาน ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.70) ซึ่งเป็นสมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย (ตารางที่ 1) และการประเมินโดยหัวหน้างาน ด้านที่มีสมรรถนะมากที่สุดคือ สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.56) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ สามารถใช้เครื่องมือทางการแพทย์ ช่วยชีวิต หรือการวินิจฉัยอาการเปลี่ยนแปลงในทางเลวลงได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย เช่น Defibrillator, Ventilator, Invasive monitor ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.46) สามารถช่วยแพทย์ในการเตรียมผู้ป่วย อุปกรณ์เวชภัณฑ์ในการทำหัตถการต่าง ๆ ในภาวะวิกฤตเช่น Intubation, ICD, Central line, Arterial line ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.46) ซึ่งเป็นสมรรถนะด้านปฏิบัติการพยาบาล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือสามารถสืบค้นงานวิชาการงานวิจัยหรือ Best Practice ขององค์กรภายนอกและนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการในหน่วยงานได้ ($\bar{X}=3.75$, S.D.=0.60) ซึ่งเป็นสมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย

3. ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบความแตกต่าง สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยวิกฤตจากการประเมินตนเองและหัวหน้างานประเมินโดยใช้ Independent T- test

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยวิกฤต จากการประเมินตนเองและหัวหน้างานประเมินโดยใช้ Independent T test (N=60)

สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ที่ดูแลผู้ป่วยวิกฤต (รายด้าน)	การประเมิน ตนเอง		หัวหน้างาน ประเมิน		t	p-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.สมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย	4.62	0.34	4.52	0.46	1.11	0.270
2.สมรรถนะด้านปฏิบัติการพยาบาล	4.44	0.41	4.49	0.46	-.49	0.620
3.สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ	4.51	0.43	4.56	0.49	-.45	0.650
4.สมรรถนะด้านภาวะผู้นำการจัดการและการพัฒนาคุณภาพ	4.35	0.49	4.36	0.53	-.11	0.910
5.สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย	4.16	0.54	4.17	0.41	-.14	0.890
6.สมรรถนะด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ	4.37	0.51	4.45	0.53	-.63	0.530
7.สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ	4.11	0.44	4.09	0.59	.19	0.850
8.สมรรถนะด้านสังคม	4.37	0.52	4.40	0.59	-.20	0.840

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ p-value < 0.05

จากผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลการประเมินสมรรถนะตนเองของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยวิกฤต และหัวหน้างานประเมินไม่มีความแตกต่างกัน (p-value >0.05) ด้านที่มีสมรรถนะในระดับมากที่สุด ได้แก่ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ

และกฎหมาย และด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ ส่วนสมรรถนะด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก สมรรถนะด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านวิชาการและการวิจัย และด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ

การอภิปรายผล

จากข้อมูลการประเมินสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยวิกฤต สมรรถนะเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีสมรรถนะระดับมากที่สุด คือ ด้านจริยธรรมจรรยาบรรณและกฎหมาย และด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ ส่วนสมรรถนะด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรก คือ สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย และสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

สมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมาย หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ ทฤษฎี และหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ศาสนา และวัฒนธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิผู้ป่วย หลักกฎหมาย ขอบเขตการปฏิบัติการพยาบาล มีจิตสำนึกทางจริยธรรม ตระหนักในคุณค่า ความเชื่อของตนเองและผู้อื่น พบว่า การประเมินตนเองของพยาบาลวิชาชีพและหัวหน้างานประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นไปตามข้อกำหนดของสภาการพยาบาล ที่กล่าวว่าการปฏิบัติงานของพยาบาลต้องคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ และประยุกต์สู่การปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดคุณภาพในการบริการการพยาบาลด้วยความเอื้ออาทรบนพื้นฐานความเข้าใจมนุษย์เป็นสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพยาบาล⁷ ในการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติจะมีการปลูกฝังหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ เริ่มเข้าเรียน เช่นกันกับผลการศึกษาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง หอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลศูนย์ กระทรวงสาธารณสุขพบว่าสมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยระดับสูงมาก ได้แก่

สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลตามมาตรฐานและกฎหมายวิชาชีพ และสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลตามจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยคำนึงถึงโดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ เคารพในศักดิ์ศรีของผู้ป่วยและญาติ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ไม่ละเลยการปฏิบัติในการดูแลผู้ป่วย ปฏิบัติกับผู้ป่วยด้วยความเสมอภาค และการรักษาความลับของผู้ป่วย⁸ สอดคล้องกับการศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการของพยาบาลวิชาชีพในชุมชนจังหวัดปทุมธานี ด้านจริยธรรมจรรยาบรรณและกฎหมายอยู่ในระดับสูงกว่าทุกด้าน⁹ สมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมาย นับเป็นสมรรถนะพื้นฐานที่ผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลส่วนใหญ่จะมีสมรรถนะในเรื่องนี้มากที่สุด จากงานวิจัยนี้พยาบาลวิชาชีพและหัวหน้างานให้ข้อคิดเห็นว่าการอบรมพยาบาลวิชาชีพได้พัฒนาความรู้มากขึ้นทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติสามารถปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงจริยธรรม จรรยาบรรณ สิทธิผู้ป่วย มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการตัดสินใจในการทำงานดูแลผู้ป่วยให้ผ่านพ้นระยะวิกฤตได้

สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลงานวิจัยครั้งนี้พยาบาลวิชาชีพและหัวหน้างานให้ข้อคิดเห็นตรงกันว่าหลังรับการอบรม พยาบาลวิชาชีพได้รับการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติการพยาบาลดูแลผู้ป่วยวิกฤตมากขึ้น สามารถประเมินปัญหา เฝ้าระวังอาการในผู้ป่วยวิกฤตและจัดการดูแลผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสมตามมาตรฐาน มีความมั่นใจในการดูแลผู้ป่วยลดความเสี่ยงที่สามารถป้องกันได้ และผู้ป่วยได้รับการวางแผนจำหน่ายในหอผู้ป่วยวิกฤต ในการดูแลผู้ป่วยวิกฤตการปฏิบัติการพยาบาลจำเป็นต้องมีการบูรณาการความรู้และทักษะมาใช้ทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉินซึ่งการปฏิบัติการในการดูแลผู้ป่วยวิกฤต

จะมีทักษะที่เฉพาะ เช่นการประเมินภาวะเจ็บป่วย การจัดการปัญหาผู้ป่วย การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ขณะผู้ป่วยอยู่ในภาวะวิกฤต รวมถึงการเฝ้าระวังและ ป้องกันภาวะแทรกซ้อน การให้ข้อมูลการฟื้นฟูจาก ภาวะเจ็บป่วยแบบองค์รวม ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม เพื่อให้สามารถดูแลผู้ป่วยได้ อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ¹⁰ ซึ่งจะส่งผลไปถึง คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัวต่อไป

สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ ได้แก่ การมีบุคลิกน่าเชื่อถือ เป็นตัวอย่างที่ดีด้านสุขภาพ แสดงออกอย่างเหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ มีการ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ แสดงความคิดเห็นด้วยความรู้ความคิดเชิงวิเคราะห์ เชื่อมั่นในตนเองอย่างมีเหตุผล ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพของ พยาบาลวิชาชีพจากการประเมินตนเอง และหัวหน้า งานประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการที่พยาบาล แสดงออกถึงการรับฟังผู้ใช้บริการ หรือมีปฏิกิริยา โต้ตอบกับผู้ใช้บริการโดยไม่ตัดสินว่าสิ่งที่ผู้ใช้บริการ พูดหรือแสดงออกนั้น ดีเลว ถูก ผิดอย่างไร แต่จะเปิด โอกาสให้ผู้ใช้บริการได้ให้ข้อมูลเหตุผลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและช่วยให้ผู้ใช้บริการมองเห็นการกระทำ ของตนเอง จะช่วยให้ผู้ใช้บริการจัดการต่อปัญหาของ ตนเองได้¹¹ ดังนั้นการได้รับการอบรมหลักสูตรการ พยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต สามารถช่วยพัฒนาสมรรถนะ ด้านคุณลักษณะ เชิงวิชาชีพให้ดีขึ้นได้

สมรรถนะด้านภาวะผู้นำการจัดการและการ พัฒนาคุณภาพ หมายถึง การมีความรู้ในทฤษฎีภาวะ ผู้นำ ทฤษฎีการบริหารเบื้องต้น มีความสามารถในการ ทำงานเป็นทีม ในทีมการพยาบาลและทีมสหวิชาชีพ พบว่าหลังการอบรมพยาบาลวิชาชีพ สามารถนิเทศ งานตลอดจนเป็นที่ปรึกษาเพื่อนร่วมงานในการดูแล

ผู้ป่วยวิกฤต ถ่ายทอดความรู้ทักษะที่เกี่ยวข้องให้ ผู้ร่วมงาน เช่น การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ การดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ การอธิบายพยาธิ สภาพโรคที่มีความรุนแรงซับซ้อนได้ ซึ่งสมรรถนะด้าน ภาวะผู้นำการจัดการและการพัฒนาคุณภาพ พยาบาล ทุกคนควรต้องได้รับการพัฒนาเพราะเป็นสิ่งสำคัญ อย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาระบบพยาบาล ซึ่งสอดคล้อง กับคุณสมบัติสำคัญของผู้นำการพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ที่ประกอบด้วย 1)ความรู้ตรงประเด็นกับงาน 2)จัดการด้วยความสามารถพิเศษอย่างมี ประสิทธิภาพ 3)ความสามารถด้านความยืดหยุ่นพฤติกรรมและความ อ่อนไหว วัฒนธรรม ความรู้และเข้าใจพหุหลากหลาย ของทีมงาน¹² สมรรถนะดังกล่าวจะส่งผลให้เกิดการ พัฒนาระบบบริการผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย ผลการวิจัยครั้งนี้ พยาบาลวิชาชีพและหัวหน้างาน แสดงข้อคิดเห็นว่าสมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย เป็นสมรรถนะที่ควรได้รับการพัฒนาให้มากขึ้น ได้แก่ การสืบค้นข้อมูลวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงาน การนำ นวัตกรรมใหม่ๆและการทำงานวิจัยต่าง ๆ มา ประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยวิกฤต สอดคล้องกับ การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัย ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ที่พบว่า พยาบาลสามารถเป็นผู้นำด้านงานวิจัยทางการ พยาบาลได้มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด¹³ นอกจากนี้ความรู้ เกี่ยวกับการวิจัย ความรับผิดชอบ ประสพการณ์ใน การนำเสนอผลงานวิจัย ความสนใจที่จะทำงานวิจัย และงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยกับค่าตอบแทน จากการทำวิจัย สามารถร่วมพยากรณ์สมรรถนะด้าน การวิจัยของพยาบาลสาธารณสุขได้¹⁴ จากข้อมูลที่ได้ จากงานวิจัยครั้งนี้ใช้ในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัยให้มากขึ้น

โดยเพิ่มประเด็นเนื้อหาและวิธีการสอนในหลักสูตรเกี่ยวกับ การสืบค้นข้อมูล การใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานให้ดีขึ้น ซึ่งการทำวิจัยทางการพยาบาลจึงควรเริ่มจากการพัฒนาจากงานประจำ โดยใช้กระบวนการวิจัย เช่นการสืบค้นข้อมูล การวิเคราะห์สังเคราะห์งานจากการสืบค้นเพื่อนำไปใช้ จะทำให้พยาบาลวิชาชีพเกิดความมั่นใจว่าสามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ควรได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอทั้งด้านภาระงานและงบประมาณ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจที่จะพัฒนางานวิชาการและงานวิจัยนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สมรรถนะด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ จากผลการวิจัยพบว่าพยาบาลวิชาชีพมีสมรรถนะในระดับมาก ซึ่งการสื่อสาร เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการดูแลผู้ป่วยวิกฤตเพราะผู้ป่วยและญาติเมื่ออยู่ในภาวะวิกฤตจะเกิดความเครียด วิตกกังวล พยาบาลที่ดูแลจะต้องมีการสื่อสารให้ข้อมูลที่ถูกต้องตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพให้เหมาะสม เพื่อช่วยลดและป้องกันปัญหาด้านจิตใจของผู้ป่วยและญาติ ซึ่งมีผลอย่างมากต่อภาวะเจ็บป่วยของผู้ป่วย การสื่อสารเป็นวิธีการสำคัญในการแก้ไขปัญหาด้านบริการทางการแพทย์ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยแนวความคิดการยึดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง การเลือกใช้วิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสม ใช้คำถามปลายเปิด หลีกเลี่ยงอคติต่อผู้ป่วย หลีกเลี่ยงการปฏิบัติซ้ำ ๆ ดูแลผู้ป่วยแบบเป็นองค์รวม และดูแลผู้ป่วยด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์¹⁵ นอกจากนี้การสื่อสารหรือการมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพกับหัวหน้าหอผู้ป่วย ผู้รับ-ส่งเวรแพทย์ ผู้ป่วยและครอบครัว สมาชิกทีม จะสามารถทำให้บรรลุผลสำเร็จในการดูแลผู้ป่วยตลอดจนการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้อง¹⁶

สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ผลการวิจัยครั้งนี้พยาบาลวิชาชีพและหัวหน้างานให้

ความเห็นว่ายพยาบาลวิชาชีพ ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมในเรื่องการติดตามเทคโนโลยี หรือองค์ความรู้ใหม่ๆด้านการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตหรือที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนางานด้านการพยาบาลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ เนื่องจากสารสนเทศทางการแพทย์เป็นเครื่องมือที่สำคัญ ที่ช่วยสนับสนุนในการตัดสินใจ รวมทั้งการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งการบริหารการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล และด้วยข้อกำหนดสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพซึ่งระบุให้พยาบาลวิชาชีพต้องมีการพัฒนาตนเองด้านการใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศเพื่อพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานวิชาชีพ¹⁷ จากการศึกษาการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไปภาคใต้ พบว่าการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง¹⁸ จะเห็นได้ว่าสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศเป็นเรื่องที่สำคัญและพยาบาลวิชาชีพมีความจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะด้านนี้ให้มากขึ้น เพื่อช่วยในการทำงานให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปฏิบัติงานด้านการพยาบาลให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรจึงควรเพิ่มการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูล จัดเก็บข้อมูลทางการพยาบาลเพื่อสามารถนำไปใช้ในการพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

สมรรถนะด้านสังคม หมายถึง การมีความรู้ในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพ ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าสมรรถนะด้านสังคมของพยาบาลวิชาชีพที่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากการประเมินตนเอง คือ ให้การดูแลผู้ป่วยภาวะวิกฤตโดยคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลกระทบด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมผู้ป่วยและปรับตัวในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากหัวหน้างานประเมิน คือ ปรับตัวในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และให้การดูแลผู้ป่วยภาวะวิกฤตโดยคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลกระทบด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมผู้ป่วย ซึ่งลักษณะงานด้านการพยาบาลเป็นงานที่ต้องปฏิบัติร่วมกับทีมสุขภาพ เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมาย พยาบาลต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ตัดสินใจในการปฏิบัติการพยาบาลและแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกับทีมสุขภาพ เพราะความสำเร็จจะนำมาซึ่งความภาคภูมิใจในวิชาชีพและรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง ช่วยให้ผู้ป่วยทุเลาและหายจากการเจ็บป่วย

จากงานวิจัยพบว่าสมรรถนะทุกด้านล้วนมีความสำคัญต่อการดูแลผู้ป่วยวิกฤต ที่พยาบาลสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วยวิกฤตให้ดียิ่งขึ้น และจากผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรอบรมการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตเพื่อให้พยาบาลมีสมรรถนะที่ดียิ่งขึ้น และนอกจากนี้การพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพอาจมีปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ความสนใจในการพัฒนาตนเอง ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางาน

สรุปผลการทำวิจัยและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้ พบว่าข้อมูลการประเมินตนเองของพยาบาลวิชาชีพและหัวหน้างานประเมิน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สมรรถนะทุกด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สมรรถนะด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2 ด้านได้แก่ ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ และด้านวิชาการและการวิจัย ซึ่งข้อมูลจากผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยวิกฤต และหัวหน้าหน่วยงานในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะไปสู่สมรรถนะที่กำหนดและใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดหลักสูตรอบรมเฉพาะทาง โดยควรเพิ่มเติมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และสมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัยให้ครอบคลุมประเด็นที่ควรพัฒนาให้มากขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความสามารถของพยาบาลวิชาชีพให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วยวิกฤตที่มีประสิทธิภาพต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขที่สนับสนุนทุนในการทำวิจัยครั้งนี้

REFERENCES

1. Limumnoilap S, Thumnong C. Critical Care Nursing. 9th ed. Khon Khaen: Klungnana Vitthaya; 2016.
2. Davidson, J. E., Powers, K., Hedayat, K. M., Tieszen, M., Kon, A. A., Shepard, E., & Ghandi, R. Clinical practice guidelines for support of the family in the patient-centered intensive care unit: American College of Critical Care Medicine Task Force 2004–2005. Critical care medicine. 2007; 35(2):605-622
3. Pungseepeng S. Nursing Practice for Critical Care. Public Health & Health Laws Journal. 2017;3(2):180-192.

4. Thiankumsri K, Bundasak T. The Humanized Care for Crisis Patients: Perception from Nursing Students' Practicum. Journal of MCU Peace Studies. 2018;6(4):1320-1333.
5. Selvey, C., Bontrager, J., Hirsh, L., Daley, M. Clinical evaluation day: Measuring competency. Nursing Management. 1991;22(4):50-51.
6. Robinson, S. M., & Barberis-Ryan, C. Competency assessment. Nursing Management. 1995;26(2):40.
7. Thailand nursing and midwifery council. Competencies of registered nurses. 2nd ed. Bangkok: Siriyod printing ; 2010.
8. Tumsawad B, Rattanajarana S, Sakulkoo S. Professional Nurses' Competencies in Caring for Patients with Chronic Illness, General and Regional Hospitals, Ministry of Public Health. The journal of faculty of nursing Burapha University. 2013;21(3):36-47.
9. Runghirun S. Factors affecting job Competency of Professional Nurses in Community Hospital, Pathumthani Province. EAU Heritage journal science and technology. 2012;6(1):109-120.
10. Davidson, et al. "Clinical practice guidelines for support of the family in the patient-centered intensive care unit: American College of Critical Care Medicine Task Force 2004-2005". Critical care medicine. 2007;35(2), 605-622.
11. Tiyawisutsri C, Pakdeewong P, Wannapornsiri C. The competencies required for nurses in Thailand. JOURNAL OF HEALTH SCIENCE RESEARCH. 2016 ;10(1):17-22.
12. Singhanetr S, Jaisit J, Henkeaw W. Nursing leadership in the 21st century. Naresuan Phayao Journal. 2017;10(1):17-22.
13. Viranun V, Potisupsuk C, Pandii W. Factors Influencing Research Competency of Professional Nurses in Community Hospitals, Public Health Inspection Region 17. The 3rd STOU Graduate Research Conference [Internet]. [cited 28 August 2019]; Available from: https://www.stou.ac.th/thai/grad_std/Masters/%E0%B8%9D%E0%B8%AA%E0%B8%A4/research/3nd/FullPaper/HS/Oral/OHS
14. Maneewong A. FACTORS INFLUENCING RESEARCH COMPETENCY AMONG PUBLIC HEALTH NURSES IN CENTRAL REGION, THAILAND. Public health nurse Thailand. 2015; 30(3):1-15.
15. Pancharoen C. Concepts of communication concerning medical services. Chula Med Journal. 2012;56(5):527-531.
16. Connelly, L. M., Nabarrete, S. R., & Smith, K. K. A charge nurse workshop based on research. Journal for Nurses in Professional Development, 2003;19(4), 203-208

17. Nursing Division Ministry Of Public Health. Guidelines for the organization of nursing information systems in hospitals. Nonthaburi: Thepphen vanish printing. 2013:1.
18. Saebu L, Singchungchai P, Thiangchanya P. Development in Informatics and Utilization of Informatics as Perceived by Professional Nurses in General Hospitals, Southern Thailand. The southern college network journal of nursing and public health. 2016;3(1):140-157.